

Aktörerna i Östergötlands synpunkter på (omarbetning av) direktivet för främjande av förnybar energi 2009/28/EG

Aktörerna i Östergötlands synpunkter på (omarbetning av) direktivet för främjande av förnybar energi 2009/28/EG

Avsändarna

Detta yttrande representerar den gemensamma synen hos ett antal offentliga och privata aktörer i Östergötland (i dokumentet samlas aktörerna under benämningen Aktörerna i Östergötland). Östergötland är en region med framgångsrika företag inom biodrivmedelssektorn, en stark jordbrukssektor samt många företag med höga ambitioner att sänka klimatutsläppen. Flera kommuner, Region Östergötland samt Länsstyrelsen i Östergötland har satt tuffa mål och ambitioner som i princip innebär att hela Östergötland ska vara koldioxid neutralt (alternativt helt oberoende av fossila energikällor) till 2025-2030.

Aktörerna i Östergötland skriver detta yttrande med anledning av de stora problem som finns i föreliggande förslag till omarbetning av Renewable Energy Directive 2009/28/EG. Om föreliggande förslag implementeras i EU:s- och den svenska lagstiftningen blir det betydligt svårare för Östergötland att nå sina klimatmål då förslaget underminerar förutsättningarna för vår starka biodrivmedelsindustri, vårt jordbruk och näringslivets allmänna villkor för omställning till förnybart.

Allmän ståndpunkt

Trafik- och samhällsplaneringsnämnden i Region Östergötland slog den 8 mars 2017 fast att miljö-, energi och klimatlagstiftning på nationell och EU-nivå bör:

1. *Inriktas på att främja förnybar energi och motverka användningen av fossil energi, samt att,*
2. *Bioenergi ska värderas utifrån nytta ur ett systemperspektiv.*

Övriga östgötska aktörer som skrivit under detta yttrande delar denna grundsyn. Den är också förenlig med den regionala klimat- och energistrategin, som tagits fram av Länsstyrelsen i Östergötland i samarbete med regionala aktörer.

Synpunkter på RED2

Aktörerna i Östergötland välkomnar EU-kommissionens förslag COM(2016) 767 final, till omarbetning av Renewable Energy Directive 2009/28/EG i de stora delar där förslaget harmoniserar med vår grundsyn.

På två punkter ser Aktörerna i Östergötland stora problem med förslaget:

- Direktivet lyckas inte etablera tillräckliga incitament för medlemsstaterna att öka andelen hållbara bränslen med hög klimatnytta (GHG-reduktion).
- Regelverket fokuserar felaktigt på vilken råvara som används (mat-, olje- eller sockergrödor) istället för att fokusera på klimat- och miljönytta.

Aktörerna i Östergötlands synpunkter på (omarbetning av) direktivet för främjande av förnybar energi 2009/28/EG

Aktörerna i Östergötland ser positivt på att förslaget till direktiv främjar utvecklingen av biodrivmedel då gemensamma europeiska regler gynnar fortsatta investeringar. Satsningar på avancerade biodrivmedel bör dock inte ske på bekostnad av första generationens biodrivmedel som också behövs i omställningen från fossilt till förnybart.

Aktörerna i Östergötland ser problem med kommissionens kategoriska definition av, och negativa inställning till grödobaserade drivmedel som kommer till uttryck i olika delar av föreliggande förslag. Enligt aktuell forskning finns det inte något samband mellan tillgången på livsmedel och odling av grödor för biodrivmedel. Med rätt förutsättningar kan istället odling av grödor för biodrivmedel stärka livsmedelstillgången (U.S. Department of Energy, 2016¹).

Aktörerna i Östergötland anser det högst problematiskt att exempelvis bioraffinaderiet Agroetanols etanolproduktion, ett drivmedel som kan uppvisa CO₂-reduktion på över 90 % i en livscykelanalys² och inte negativt påverkar landanvändning eller medför andra miljöproblem, behandlas som mindre önskvärdt i föreliggande förslag enbart på grund av att huvuddelen av råvaran kategoriseras som grödobaserad och drivmedlet därför inte definieras som "avancerat". Detta harmoniserar inte med Aktörerna i Östergötlands ståndpunkt om att värdera bioenergi utifrån klimatnytta ur ett systemperspektiv och försvårar allvarligt omställningen från fossil till förnybar energi. Systemperspektiv i det här fallet innebär att se till både klimatnytta och nyttorna från biodrivmedelsproduktionen i hela värdekedjan.

Aktörerna i Östergötland anser att direktivet inte tar hänsyn till att odling för biodrivmedelsproduktion ger lantbrukare möjlighet att variera jordbruket. Raps är t.ex. avgörande för det svenska odlingssystemet genom att fungera som omväxlingsgröda till spannmål. Odling av raps leder till högre spannmålsskördar, minskad kemikalieanvändning och är viktigt för lantbrukets lönsamhet och långsiktighet. Utan avsättning för raps till biodrivmedel kommer denna odling inte att vara lönsam. Odling av grödor för biodrivmedel säkerställer också att Sverige håller igång större arealer åkermark, vilket är positivt ur ett säkerhetsperspektiv.

Det är centralt att säkerställa tillgången på biodrivmedel i tillräckliga volymer för att kunna ställa om fordonsflottan i den takt som krävs för att nå uppsatta mål och följa Parisavtalet. Detta kräver långsiktiga investeringar som inte kommer att bli av utan långsiktiga spelregler och möjlighet att satsa på existerande biodrivmedel. Satsningar på befintliga biodrivmedel är dessutom grunden för fortsatt utveckling, förfining och framtagandet av nya avancerade alternativ. För att säkerställa en snabb omställning bör direktivet premiera höginblandade biodrivmedel.

Aktörerna i Östergötland är medvetna om att EU:s gemensamma mål, i.e. 27% förnybart i energimixen år 2030, härleds från EU:s stats- och regeringschefers överenskommelse från 2014, men vill understryka behovet av att revidera detta och övriga klimatmål, i en mer ambitiös riktning för att målen ska harmonisera med EU:s åtaganden i Parisavtalet.

¹ U.S Department of Energy, 2016, *Reconciling food security and bioenergy: priorities for action*. Available via: <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/gcbb.12366/full>

² Alla utsläpp av växthusgaser räknas in i etanolens klimatavtryck ända från spannmålsodlingen tills den finns i tanken på fordonet. Detta jämförs sedan med ett genomsnittsvärde för bensin och diesel som är fastlagt i Förnybarhetsdirektivet. Skillnaden mellan dessa är klimatnyttan eller växthusgasreduktionen.

Aktörerna i Östergötlands synpunkter på (omarbetning av) direktivet för främjande av förnybar energi 2009/28/EG

Aktörerna i Östergötlands detaljerade synpunkter

Kommentarer angående drivmedel av fossilt ursprung;

Skäl 6 (65), Artikel 25.1 & Annex 10 Part B:

Aktörerna i Östergötland anser det problematiskt med skrivningar om att drivmedel av fossilt ursprung kan bidra till de politiska mål som gäller energidiversifiering och minskade koldioxidutsläpp inom transportsektorn samtidigt som man inte premierar förnybara drivmedel från grödor med hög klimatnytta.

Kommentarer angående grödobaserade råvaror;

Artikel 7

Aktörerna i Östergötland anser det felaktigt att kategoriskt begränsa bidraget från grödobaserade råvaror till biodrivmedelsproduktion till 3,8% när medlemsstaterna redovisar sina bidrag till EU:s gemensamma klimatmål. En dylik begränsning skulle ge allvarliga konsekvenser för de östgötska aktörernas möjligheter att nå uppsatta klimatmål. Dessutom skulle genomförandet av dylika begränsningar göra tidigare gjorda investeringar i produktion och omställning till biodrivmedel olönsamma, och därmed ha stor negativ påverkan på många små och stora företag i Östergötland. För många östgötska bönder skulle detta innebära minskade intäkter, ytterligare igenlagd åkermark samt sämre möjligheter för avsättning för avbrottsgrödor och minskad inhemsk produktion av proteinfoder (en bioprodukt från etanoltillverkning som idag ersätter importerat sojafoder).

Aktörerna i Östergötland uppmuntrar till incitament för att skapa efterfrågan och en marknad för avancerade biodrivmedel, men detta bör ej ske på bekostnad av andra biodrivmedel som uppfyller kraven på hög klimatnytta.

Lagstiftningen måste istället utformas på ett sådant sätt att medlemsstaterna får incitament till att premiera biodrivmedel på ett teknikneutralt sätt utifrån ett systemperspektiv där miljö- och klimatnytta är avgörande faktorer snarare än råvarans ursprung.

Artikel 25

Aktörerna i Östergötland anser att ambitionsnivån bör höjas betydligt från nuvarande 6,8%. Aktörerna anser vidare att fokuset på råvaror i formuleringen: *produceras från råvaror som förtecknas i bilaga IX* är olycklig. Denna bör formuleras om för att inkludera alla biodrivmedel som produceras med hög klimatnytta i enlighet med hållbarhetskriterierna.

Bilaga IX

Felaktigt fokus att definiera vilka råvaror som får användas till biodrivmedel.

Bilaga IX listar ett antal råvaror som får användas för produktion av avancerade biodrivmedel. Aktörerna i Östergötland anser att detta är ett felaktigt angreppssätt som begränsar möjligheten att ställa om transportsektor i den takt som är nödvändig för att uppfylla EUs åtaganden i Parisavtalet och som dessutom skapar ett hinder för aktörerna att identifiera nya möjliga råvaror. EU bör istället ha ett neutralt förhållningssätt där biodrivmedel utvärderas utifrån klimatnytta som beräknas ur ett systemperspektiv, med hänsyn tagen till uppfyllelse av väl definierade hållbarhetskriterier. Aktörerna i Östergötland föreslår därför att denna bilaga stryks.

Aktörerna i Östergötlands synpunkter på (omarbetning av) direktivet för främjande av förnybar energi 2009/28/EG

Signaturer:

Göran Gunnarsson
Regionråd, Region Östergötland

Elisabeth Nilsson
Landshövding, Länsstyrelsen i
Östergötland

Karin Jonsson
Kommunalråd, Norrköpings kommun

Rebecka Hovenberg
Kommunalråd, Linköpings kommun

Anders Bevemyr
Kommunalråd, Söderköpings kommun

Magnus Gustafsson
Kommunalråd, Vadstena kommun

Annicki Oscarsson
Kommunalråd, Ödeshögs kommun

Camilla Egberth
Kommunalråd, Motala kommun

Elisabet Edlund
Kommunalråd, Åtvidabergs kommun

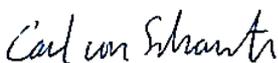
Sven-Inge Karlsson
Kommunalråd, Ydre kommun

Hans Måhagen
Kommunalråd Kinda kommun

Peter Borring
Ordförande, LRF Östergötland

Carl von Schantz
VD, Lantmännen Agroetanol

Anders Jonsson
VD, Tekniska verken

John Askling
Chairman, Cleantech Östergötland

Mats Eklund
Professor i industriell miljöteknik &
föreståndare för Biogas Research Center

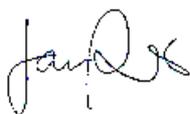
Aktörerna i Östergötlands synpunkter på (omarbetning av) direktivet för främjande av förnybar energi 2009/28/EG

Erik Gotborn
VD, Energikontoret

Bengt Lagerman
VD, Returpack

Johanna Palmér
VD, Östsvenska Handelskammaren

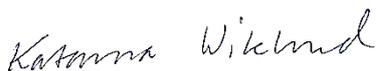
Henrik Åkerström
VD, Alltransport

Charlotte Elander
VD, Energifabriken

Lars Sjöswärd
VD, Swedish biogas

Katarina Wiklund
VD, Hushållningssällskapet

Jan Nystedt
Grundare, Biototal

Stefan Holmertz
VD, Optibag

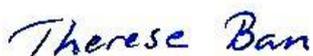
Jörgen Emanuelsson
VD, Emanuelssons transporter

Clas Gustafsson
VD, Helgenäs Transporter

Bengt Samuelsson
VD, Torpa Gård

Therese Ban
Logistikchef, Swedhandling

Robert Sandsveden
VD, Renall